

REZIME PROGRAMA OBUKE

Naziv programa obuke

„Unapređenje kapaciteta stručnih radnika/ca za rad sa LGBTI osobama“

Autor, odnosno koautori programa obuke

NVO Juventas Podgorica:

Itana Kovačević, psihološkinja, dr Tea Dakić, mr sc. bioetike, specijalistkinja psihijatrije, Jelena Čolaković, programska direktorica NVO Juventas, terenska radnica na programu direktne asistencije za LGBTI osobe, Danijel Kalezić, predsjednik upravnog odbora NVO Kvir Montenegro, terenski radnik na programu direktne asistencije za LGBTI osobe, Jovan Ulićević, izvršni direktor NVO Spektra.

Realizatori programa obuke

Itana Kovačević, psihološkinja

dr Tea Dakić, mr sc. bioetike, specijalistkinja psihijatrije

Jelena Čolaković, programska direktorica NVO Juventas, terenska radnica na programu direktne asistencije za LGBTI osobe

Danijel Kalezić, predsjednik upravnog odbora NVO Kvir Montenegro, terenski radnik na programu direktne asistencije za LGBTI osobe

Jovan Ulićević, izvršni direktor NVO Spektra

Ciljevi programa obuke

Opšti ciljevi ovog programa obuke su:

- podizanje kapaciteta i znanja socijalnih radnika za kontinuirano sprovođenje mjera Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori u domenu socijalnog rada i socijalnih politika.
- unapređenje kompetencija stručnih radnika/ca u oblasti socijalnog rada i socijalnih politika za direktan rad sa LGBTI osobama.

Kako bi profesionalni radnici u ovoj oblasti razvili potrebne vještine za sprovođenje pomenutih mjera ova obuka podrazumijeva i sljedeće specifične ciljeve:

- podizanje nivoa znanja o identitetima u LGBTI zajednici, nacionalnom strateškom i pravnom okviru borbe za prava, kao i dosadašnjoj praksi u odnosu na ljudska prava LGBT osoba;
- podizanje svijesti o značenju socijalizacije, postojanju istih/različitih mogućnosti, društvenoj isključenosti/uključenosti, vlastitih karakteristika, kao i ljudskih prava;
- podsticanje razmišljanja o tome kako stereotipi i predrasude utiču na formiranje slike o sebi i drugima, kao i njihovom uticaju na ponašanje i praksu;
- razvijanje empatije, razumijevanje procesa kroz koji prolaze žrtve diskriminacije/diskriminatornog ponašanja ili prakse;

- sticanje informisanog i pozitivnog stava;
- stvaranje profesionalne, a samim tim i društvene klime u kojoj će svaka osoba uživati poštovanje, bez obzira na bilo koje lično svojstvo, uključujući seksualnu orijentaciju i rodni identitet.

Krajnji cilj ovog programa obuke jeste, naravno, zaštita LGBTI osoba od diskriminacije i nasilja, kao i stvaranje uslova za spremniji i otvoreniji stručni dijalog o svim izazovima na koje LGBTI zajednica nailazi u svakodnevnom funkcionisanju, te zajedničko pronalaženje njihovih adekvatnih i održivih rješenja.

Sadržaj programa obuke

U skladu sa gore navedenim ciljevima obuke, obuka će se fokusirati na sljedeće sadržaje:

- Definisane razlike između pola i roda;
- Osvješćivanje kulturno uslovljenih rodnih uloga, i njihove implikacije na vrijedovanje drugih osoba.
- Razumijevanje procesa coming out-a i uticaja istog na pojedinca i njegovo neposredno okruženje prevashodno porodicu;
- Istorijska promišljanja kada je u pitanju razumijevanje seksualne orijentacije i rodnog identiteta;
- Mehanizme homo/transfobije; Uviđanje i posmatranje svijeta iz ugla osobe koja zbog određenih karakteristika/ osobnosti nema mogućnost da pristupi određenim stvarima, uslugama, pogodnostima;
- Sticanje praktičnih znanja kroz kreiranje koraka i aktivnosti koji će pomoći u razvijanju tolerantnijeg okruženja;
- Razvijanje vještina socijalnih radnika/ca kroz interaktivne radionice u kojima se podstiču i vježbaju vještine aktivnog slušanja, refleksije, empatije i nenasilne komunikacije. Ovo posebno kroz model poznat pod nazivom „živa biblioteka“ gdje učesnici/e obuke imaju priliku da razgovaraju i upoznaju se sa osobama iz LGBTI zajednice, te njihovim iskustvima i izazovima;
- Interaktivne vježbe koje osoblje može sprovoditi direktno s korisnicima (individualni i grupni nivo), ali i s ostalim osobljem (nivo ustanove). Ovi sadržaji uključuju: a) rješavanje problemskih situacija u manjim grupama; b) radionice za podizanje samopoštovanja i asertivnosti žrtava; c) radionice za unaprijeđenje empatije; e) radionice za prepoznavanje nepovoljnih fizičkih i socijalnih uslova ustanove i razvijanje strategija za njihovo unaprijeđenje.

Kompetencije koje će program obuke razvijati

Nakon sprovedene obuke učesnici će moći:

- Definirati razliku između pola i roda, te u skladu sa tim i prepoznavati razliku između identiteta koji se odnose na seksualnu orijentaciju i rodni identitet. Prepoznati vrste nasilja, uključujući i one suptilnije, odnosno indirektno oblike; definirati najčešće korelate i uzroke diskriminatornog ponašanja; prepoznati posljedice nasilja i diskriminacije kako po žrtvu, tako i po porodicu i cijelo društvo; prepoznati različite mehanizme homo/transfobije; razumjeti proces coming out-a i

njegov uticaj ne samo na osobu koja je L, G, B, i/ili T već i na njeno neposredno okruženje;

- Razumjeti potrebu za proaktivnijim uključivanjem profesionalaca iz oblasti socijalnog rada i socijalne politike u sprovođenje mjera koje imaju za cilj unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori;
- Sami sprovesti dodatnu edukaciju unutar sopstvenih ustanova u odnosu na temu obuke.

Ciljna grupa stručnjaka kojima je obuka namijenjena

Program obuke namijenjen je stručnim radnicima u centrima za socijalni rad koji/e će nakon završene obuke moći dalje edukovati kolege/nice iz institucija koje nisu pohađale obuku.

Oblast na koju se program obuke odnosi

Program obuke se odnosi na oblast razvoja opštih kompetencija stručnih radnika u sistemu socijalne i dječje zaštite.

Uslovi za uključivanje stručnjaka u obuku

Program obuke namijenjen je onim stručnim radnicima u centrima za socijalni rad koji/e:

- Imaju direktan kontakt sa građanima/kama te aktivno, individualno i timski, učestvuju u rješavanju slučajeva građana/ki u stanju socijalne potrebe na dnevnoj bazi;
- Do sprovođenja obuke nisu učestvovali ranije na obukama ovog tipa, te ne posjeduju sertifikat o pohađanju iste.

Krajnji korisnici

Krajnji korisnici programa obuke nisu samo stručnjaci koji će biti direktno uključeni u obuku, nego i njihove kolege/nice koje će oni po završetku obuke moći dodatno edukovati o temama koje ova obuka podrazumijeva, i najvažnije – same LGBTI osobe, čijem boljem kvalitetu života bi ova obuka trebala dati doprinos.

Broj učesnika u grupi

Program obuke predviđen je za rad sa grupom koja maksimalno broji 25 učesnika.

Dužina trajanja programa obuke

Program obuke traje dva dana, u ukupnom trajanju od 14 sati.